

Stórt tiltak í Klaksvík um trygd á sjónum

Temadagurin og pallborðsfundururin í samband við sjómannadagar í Klaksvík eru ókeypis tiltøk, har øll eru vælkomín

Vilmund Jacobsen

Íkudagin 17. august verður skipað fyri áhugaverdum temadegi og pallborðsfundi um trygd á sjónum í Sjunámi í Klaksvík.

Annbjörg á Høvdanum, vinnusálarfrøðingur, hevur gjørt eina umfatandi kanning, sum verður lögð fram, og haraftrat fara serfrøðingar úr Noregi, Íslandi og Danmark at greiða frá. Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum, Høgni Hoydal, fer eisini at luttaka.

Klokkan 19 um kvøldið verður pallborðsfundur um trygd á sjónum.

Vandamikil arbeiðspláss

Kring heimin verður fiskiskipavinna skírd at vera eitt tað vandamiklasta arbeiðsplássið sum er. Trygdaráttøk hava havt positiva ávirkan í londunum rundan um okkum, og talið av vanlukkum er nógv minkað.

– Hóast hetta, vísir tað seg í londunum rundan um okkum, at fiskivinnan framvegis hevur 25-50 ferðir fleiri deyðsføll enn vinnur á landi.

Fyrireikararnir av Føroya Sjómannadegi vísa á, at í Føroyum hevur okkum vantað tøl, sum siga nakað um, hvussu stóðan er hjá okkum í Føroyum.

– Tí varð í 2014 farið í holt við at samla data inn um vanlukkur í føroysku fiskivinnuni. Hetta varð gjørt við

at fara ígjøgnum allar vanlukkur hjá sjómonnum, sum vóru fráboðaðar til vanlukkutryggingarráðið í tíðarskeiðnum 1972-2014. Arbeiðið tók umleið fyra mánaðir.

4163 fráboðanir

Tølini vísu, at hetta tíðarskeið vórðu 12619 vanlukkufráboðanir, harav 4163 vóru á sjónum – og av hesum 3407 í fiskivinnuni.

Manningarfeløgini veittu peninga-

ligan stuðul, so hetta arbeiðið kundi verða gjørt.

Fyrireikararnir av sjómannadegnum vísa á, at í okkara grannalondum hava tey hagtalsviðgjørt vanlukkutøl fyri síðan at kunna brúka hesar upplýsingar til at betra um trygdina á sjónum við at gera málrættað trygdaráttøk.

– Í 2016 játtaði Sjúkrakassagrunnurin manningarfeløgnum pening til arbeiði at hagtalsviðgera og

greina innsavnaðu tølini, soleiðis at vit eisini kunnu menna trygdina út frá eini skipaðari vitan um okkara egna flota og teimum vanlukkum, vit hava havt í Føroyum.

Tað verður út frá hesum úrslitum, at víst verður á afturvendandi orsøkir til vanlukkur, títtleikan av ymiskum vanlukkunum innan ymiskar skipabólkar og sermerktar vandastøður innan skipabólkarnar.

Á temadegnum verða hesi úrslit

lögð fram, umframt at vit fáa vitjan av spennandi fólki úr Noregi, Íslandi og Danmark, sum hava holla vitan innan trygdarmenning á sjónum í teirra heimlandum.

– Hesa vitan koma tey at deila við okkum, umframt at eitt umboð fyri Føroyar, Ragnar Ludvig, ið hevur arbeitt innan trygd bæði í Noregi, í Sjóvinnustýrinum og nú sum stjóri á Sjunámi, eisini kemur at leggja fram.

Landsstýrismaður í fiskivinnumálum endar dagin við at hugleiða um økið.

Pallborðsfundur

Kunningardagurin, sum byrjar klokkan 9, endar klokkan 15, men klokkan 19 verður pallborðsfundur við umboðum fyri heilsuøkið, manningarfeløgini, reiðarafelagið, trygdarmenning og við landsstýrismanninum í fiskivinnumálum.

Evnið á pallborðsfundinum verður »Trygdar-og heilsu politikkur fyri føroyskar sjómenn anno 2016«.

Í steðginum millum framløgurnar og pallborðsfundin verður høvi at fáa rundvísing á Sjunámi, og Fiskiveiðieftirlitið kemur eisini at hava trygdarvenjinguttan fyri Sjunám klokkan 16.

Høvi verður eisini til at keypa sær ein góðan døgurða og annars fara ein túr út í býin.

– Bæði tiltøkini eru ókeypis, og øll eru hjartaliga vælkomín, siga fyrireikararnir av Føroya Sjómannadegi.

Ein rúsfríur familjudagur

Fyrireikararnir siga, at Føroya Sjómannadagur 2016 er ognaður siglingarmanninum, Poul Poulsen Nolsøe, Nólsoyar Páll

Vilmund Jacobsen

– Føroya Sjómannadagur hevur til endamál at nøra og varðveita áhugan fyri fiskivinnuni á sjógvi og á landi, og at kveikja áhuga fyri tí, sum hevur við sjógvinn at gera. Hetta verður gjørt á ein hugnaligan, gevandi og rúsfrían hátt, so familjur og fólk í øllum aldursbólum kunnu njóta gleði av hesum tiltaki.

Soleiðis siga fyrireikararnir av Føroya Sjómannadegi um tiltakið, sum byrjaði í Klaksvík í 2005 og sum hevur verið hildið í Klaksvík um heystið øll árin síðan.

– Eins og undanfarin ár eru vit í tøttum samstarvi við Havstovuna um kunnandi átøk sum framløgum av granskningarúrslitum hjá Havstovuni.

Fyrireikararnir leggja dent á, at

hetta er ein dagur, har ikki er neyðugt hjá familjum við børnum at brúka pening, tí øll tiltøk, sum sjómanna-

dagurin skipar fyri, eru ókeypis. – Dentur verður lagdur á at kunna og skúla fólk í føroyskari mentan, mati, virðisgrundarlagi og politiskari mentan við opnum og mennandi orðaskifti um føroysku fiskivinnuna og onnur viðurskifti í hesum sambandi.

Ognaður Nólsoyar Páll

Fyrireikararnir siga, at Føroya Sjómannadagur 2016 er ognaður siglingarmanninum, Poul Poulsen Nolsøe, Nólsoyar Páll.

– Nólsoyar Páll fór í 1798 at sigla við skipum hjá Det økonomiske Velfærds Selskab, og hann kom á Havnina í mai sum stýrimaður á Charlotte. Tá hann hevði fingið borgaraskap sum

skipari í Keypmannahavn, kom hann 12. september í 1798 til Føroya sum skipari á Patriotisme, sum hevði vøru til handilin. Hin 12. september í 1799 var Páll aftur á Havnini við vøru til handilin, nú sum skipari á barkini, Thetis.

Fyrireikararnir av sjómannadegnum vísa á, at nógvar frásagnir eru frá sigling Nólsoyar Páls úti í heimi – summar trúligar uttan at vera vitnisfastar, aðrar meira ævintýrkendar.

– Tó eru til tvey álitandi skjøl frá hesum árum. Annað er bræv Nólsoyar Páls frá 1806 til rættin í Havn, har hann nevnið lond, hann sum skipari sigldi uppá. Aðrastaðni vita vit, at hann sigldi fyri stórt amerikanskt handilshús millum Amerika og Evropa. Við hesum upplýsingum saman við vitan okkara um forna sigling um

Føroya Sjómannadagur er ein hugnaligur, gevandi og rúsfríur dagur fyri alla familjuna og fólk í øllum aldursbólum

Atlantshav, sum í veruleikanum fór fram eftir somu meginreglum sum sigling Kolumbusar, hevur verið roynt at siga frá, hvussu Nólsoyar Páll sigldi tey árin, tá eingin frætti frá honum.

Tá hungursneyð hótti

Í 1808, tá hungursneyð hótti føroyingar, fór Nólsoyar Páll til Danmarkar eftir korni við skipi sínum, Royndini Fríðu.

– Nær Skagen tók bretska herskipið Fury Royndina Fríðu, ið skuldi

gerast vrak. Páll og menn hansara vórðu tiknir fangar og sótu umborð í bretska fangaskipi í Gøteborg, til teir loksins sluppu til London at tala sína søk, og har teir síðan fingið nýtt skip.

Lagt verður aftrat, at skjøl úr Oslo, sum innlit er fingið í, vísa greitt, at Royndin Fríða fór ikki so illa, sum higartil hildið. Skipið sæst dagstevndan dag seta inn í navngivna norska havn á vegis til Bretlands sum krígsfongur.